

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA
U DRUŠTVU HRVATSKA POŠTA
D.D.

Zagreb, lipanj 2018.

SADRŽAJ

stranica

I. PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
II. METODE I POSTUPCI REVIZIJE	5
III. KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	5
IV. KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA	7
V. NALAZ	13
VI. OCJENA UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA	16

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA:041-01/18-10/5
URBROJ:613-02-05-18-7

Zagreb, 4. lipnja 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA U
DRUŠTVU HRVATSKA POŠTA D.D.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti korištenja vanjskih usluga u Društvu Hrvatska pošta d.d. (dalje u tekstu: Društvo) za 2015.-2017.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 22. siječnja do 4. lipnja 2018.

I. PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je bila provjera korištenja vanjskih usluga u Društvu, što je obuhvatilo određivanje potreba, provjeru opravdanosti i potpune obrazloženosti potrebe za nabavom vanjskih usluga, poštivanje načela postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac te ostvarenje planiranih ciljeva nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način. Svrha revizije je ispitati razloge za nabavu vanjskih usluga, fokusirajući se na rizike i uspostavljene unutarnje kontrole, te dobro upravljanje javnom imovinom.

Društvo je osnovano na temelju odredbi Zakona o razdvajanju javnog poduzeća Hrvatska pošta i telekomunikacije na dva dionička društva, HP Hrvatska pošta i Hrvatske telekomunikacije, te je kao zasebno trgovačko društvo započelo s radom 1. siječnja 1999. Sjedište je Jurišićeva 13, Zagreb. Koncem 2017. temeljni kapital iznosi 952.636.100,00 kn i u 100%-tnom je vlasništvu Republike Hrvatske. Društvo obavlja poslove poštanskih usluga, platnog prometa, usluge drugog novčanog posredovanja, izdavanja i prodaje poštanskih vrijednosnica, usluge dostave brzopisa, kurirske usluge i drugo. Poštanska usluga je usluga koja uključuje prijam, usmjeravanje, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka u unutarnjem i međunarodnom prometu. Društvo je od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku prema Odluci o utvrđivanju popisa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine 120/13, 74/15, 44/16 i 2/18). Nadalje, obveznik je primjene Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (Narodne novine 112/10) i Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele (Narodne novine 132/17).

Tijela Društva su skupština, nadzorni odbor i uprava. Jedini član skupštine je ministar pomorstva, prometa i infrastrukture kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske. Nadzorni odbor ima sedam članova, od čega pet članova imenuje skupština, a dva zaposlenici. Upravu čine predsjednik i dva člana. Predsjednik uprave, odnosno osoba ovlaštena za zastupanje od 25. travnja 2012. do 11. studenoga 2015. bio je Alen Premužak, od 1. prosinca 2015. do 25. travnja 2016. Ivica Kranjčić, od 28. travnja 2016. do 19. siječnja 2017. Josip Udiljak, a od 19. siječnja 2017. i u vrijeme obavljanja revizije Ivan Čulo.

Društvo je koncem 2015. imalo 9 595 zaposlenika, koncem 2016. imalo je 9 815 zaposlenika, a koncem 2017. imalo je 9 825 zaposlenika.

Društvo je sektorski naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13, 13/14 i 120/16).

Ciljevi revizije su bili provjeriti:

- koristi li Društvo vanjske usluge svrhovito i ekonomično
- jesu li potrebe za nabavom usluga opravdane i potpuno obrazložene
- je li pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac
- jesu li nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način.

U tablici broj 1 daju se podaci o zaključenim ugovorima za nabavu vanjskih usluga od 2015. do 2017., prema vrijednosti i vrsti postupka nabave.

Tablica 1

Zaključeni ugovori za nabavu vanjskih usluga od 2015. do 2017.

u kn

Redni broj	Vrsta postupka	2015.			2016.			2017.		
		Broj predmeta	Ugovoreno bez PDV	Udjel (%)	Broj predmeta	Ugovoreno bez PDV	Udjel (%)	Broj predmeta	Ugovoreno bez PDV	Udjel (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Otvoreni postupak	61	90.966.923,00	87,3	88	143.811.697,00	90,5	39	102.903.448,00	83,4
2.	Usluge iz dodatka II. B	3	523.765,00	0,5	2	5.622.588,00	3,5	0	0	0,0
3.	Usluge na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi	27	12.713.754,00	12,2	22	9.595.624,00	6,0	32	20.518.410,00	16,6
Ukupno		91	104.204.442,00	100,0	112	159.029.909,00	100,0	71	123.421.858,00	100,0
Nabava male vrijednosti		150	9.764.899,00	-	142	9.770.206,00	-	118	9.060.024,00	-
Sveukupno		241	113.969.341,00	-	254	168.800.115,00	-	189	132.481.882,00	-

Rashodi za vanjske usluge za 2015. su iznosili 171.437.563,00 kn, za 2016. su iznosili 178.912.210,00 kn, a za 2017. su iznosili 193.188.448,00 kn, odnosno ukupno u iznosu 543.538.221,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Revizijom je obuhvaćeno 298.480.030,00 kn ili 54,9 % bez poreza na dodanu vrijednost i to 19 postupaka nabave vanjskih usluga za 2015. u iznosu 54.594.967,00 kn, 39 postupka nabave vanjskih usluga za 2016. u iznosu 137.201.398,00 kn i 21 postupaka nabave vanjskih usluga za 2017. u iznosu 106.683.665,00 kn. Obuhvaćeno je 57 postupaka nabave vanjskih usluga na temelju provedenog otvorenog postupka javne nabave u iznosu 262.699.691,00 kn, u osam postupaka u iznosu 28.279.183,00 kn je postupljeno prema Pravilniku o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi, dva postupka u iznosu 5.625.089,00 kn na temelju Dodatka II. B (usluge sistematskih i liječničkih pregleda i usluge zastupanja i pravnog savjetovanja) te 12 postupaka nabave vanjskih usluga male vrijednosti u iznosu 1.876.067,00 kn.

Zakonom o javnoj nabavi propisano je da se za zaključivanje ugovora o uslugama iz Dodatka II. B provodi jedan od postupaka javne nabave (otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak javne nabave) ili se na mrežnim stranicama objavljuje zahtjev za prikupljanje ponuda.

Pravilnikom o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi propisano je da se primjenjuje na logističke usluge, usluge oglašavanja u medijima i na vanjskim površinama, termine pružanja radiotelevizijskog ili programskog emitiranja, usluge pravnog savjetovanja i zastupanja, usluge vezane uz elektronička sredstva i koje se u cijelosti pružaju elektroničkim sredstvima (uključujući sigurno slanje šifriranih dokumenata elektroničkim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektroničke pošte), filatelističke usluge, financijske usluge u vezi s izdavanjem, prodajom, kupnjom ili prijenosom vrijednosnih papira ili drugih financijskih instrumenata u smislu posebnog zakona kojim se uređuje tržište kapitala. Propisano je da zahtjev za pokretanje postupka nabave na koje se odnosi izuzeće od primjene odredbi Zakona o javnoj nabavi između ostaloga sadrži nazive i adrese najmanje tri gospodarska subjekta kojima će biti upućen poziv na dostavu ponuda i/ili da će se poziv na dostavu ponude objaviti na mrežnoj stranici Društva. Nadalje, od 81 postupka nabave vanjskih usluga u iznosu 42.827.788,00 kn za 21 postupak nabave vanjskih usluga u iznosu 21.000.875,00 kn poziv na dostavu ponuda je objavljen u dnevnom tisku i na mrežnoj stranici, a za 60 postupaka nabave vanjskih usluga poziv na dostavu ponuda je upućen na adrese najmanje tri gospodarska subjekta.

Odredbama Zakona o javnoj nabavi iz studenoga 2013. propisana je vrijednost male nabave za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kuna. Uputama za provedbu male ili jednostavne nabave propisalo je da se u zahtjevu za pokretanje postupka jednostavne nabave navedu nazivi i adrese najmanje tri gospodarska subjekta kojima će biti upućen poziv za dostavu ponuda. Članovi stručnog povjerenstva mogu predložiti uz najmanje tri adrese predložene od tehničkog nositelja i dodatne adrese za dostavu poziva na dostavu ponuda.

II. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U fazi planiranja revizije pribavljene su informacije o načinu na koji sustav nabave vanjskih usluga funkcionira. Postavljanjem upita i pregledom dokumentacije provjereno je kako su potrebe za nabavom usluga obrazložene. Razmotren je i procijenjen rizik različitih vrsta nedostataka, odstupanja i netočnosti koje se mogu javiti u vezi s predmetom revizije. Ocijenjene su unutarnje kontrole uspostavljene kao odgovor rukovodstva na te rizike. Istražene su moguće sumnje na neprimjerenu provedbu ili neusklađenost s načelima transparentnosti i odgovornosti, osobito slučajeve u kojima je bio samo jedan ponuditelj i njemu je povjerena nabava usluga. Provjereno je je li bilo žalbi na postupke i kako su riješene. Izravnim dokaznim postupcima ispitani su zapisi i dokumentacija kako bi se provjerili računi dobavljača usluga kojima su dodijeljeni vrijednosno najznačajniji iznosi. Provjereno je jesu li općim aktima primjereno uređeni postupci nabave, zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave usluga te je li ocjena ponuda zasnovana na objavljenim kriterijima. Provjereno je jesu li ugovorene usluge predviđene dokumentacijom o nabavi te sadrže li ugovori i računi detaljnu specifikaciju vrste, količine i cijene pruženih usluga.

III. KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Kao kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga razmotreni su zahtjevi sadržani u sljedećim dokumentima:

- *Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija 3200 Smjernice za provedbu revizije učinkovitosti (ISSAI 3200)*
- *INTOSAI Smjernica za dobro upravljanje - Jačanje dobrog upravljanja javnom imovinom (INTOSAI GOV 9160)*
- *Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija 5700 Smjernica za reviziju sprječavanja korupcije (ISSAI 5700)*
- *Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. (Narodne novine 26/15) i*
- *Strategija razvoja sustava javne nabave u Republici Hrvatskoj.*

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Koristi li trgovačko društvo vanjske usluge svrhovito i ekonomično?

Ovo pitanje je razrađeno u tri osnovna potpitanja, a svako od njih dalje u niz detaljnijih potpitanja. Osnovna potpitanja su bila:

- Jesu li potrebe za nabavom usluga opravdane i potpuno obrazložene?
- Je li pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac?
- Jesu li nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način?

Ocjena učinkovitosti korištenja vanjskih usluga se izražava na sljedeći način:

Društvo je koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično ako su potrebe za nabavom usluga bile opravdane i potpuno obrazložene, ako je pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac, te ako su nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave i usluge pružene na pravi način.

Ovu ocjenu mogu dobiti i društva kod kojih su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu značajno na svrhovitost i ekonomičnost korištenja vanjskih usluga.

Društvo je koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, pri čemu su potrebna određena poboljšanja ako su utvrđene određene slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog rizika. Područja visokog rizika su područja za koja je ocijenjeno da se radi o značajnim slabostima za koje je potrebna pravodobna reakcija uprave (menadžmenta).

Društvo nije koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, te su potrebna značajna poboljšanja ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog i vrlo visokog rizika.

Područja vrlo visokog rizika su područja kod kojih je ocijenjeno da je potrebna žurna reakcija uprave (menadžmenta), jer se radi o ozbiljnim slabostima unutarnjih kontrola ili pitanjima upravljanja rizicima.

Društvo nije koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, jer ciljevi nabave usluga nisu postignuti ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se više od tri dane preporuke mogu odnositi na područja vrlo visokog rizika, te grubo nepoštivanje propisa i općih akata kojima je uređena nabava usluga.

U tablici broj 2 daje se detaljna razrada kriterija za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga, prema područjima revizije.

Tablica 2

**Kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga
prema područjima revizije**

Područja revizije	Kriteriji
Određivanje potreba	<ul style="list-style-type: none"> • Društvo je odredilo koju razinu/količinu vanjskih usluga planira pribaviti • ostvarena razina/količina vanjskih usluga je u skladu s planiranom • rashodi za najvažnije usluge nemaju trend porasta za posljednje tri godine • Društvo općim aktima promiče potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga • na mrežnoj stranici Društva objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga
Izbor najpovoljnije ponude	<ul style="list-style-type: none"> • općim aktima su primjereno uređeni postupci nabave usluga • općim aktima su uređene zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave usluga • u općim aktima je izričito navedeno načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude • Društvo je istraživalo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti • izabrani način nabave omogućio je najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima • ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira i dodjele • razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi • dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave • dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati (potpisane zapisnike o izboru najpovoljnije ponude, potpisane ugovore, izjave o nepostojanju sukoba interesa i sl.)
Postizanje planiranih ciljeva nabave	<ul style="list-style-type: none"> • ugovorene su isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi • ugovori sadrže detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu bile predviđene osnovnim ugovorom • ugovori sadrže kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza • iz računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga • vrsta, količina i cijene usluga mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru • u slučajevima neopravdanog kašnjenja obračunane su i naplaćene kazne • ugovori o pružanju usluga sadrže klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga • pri preuzimanju provjeravana je kvaliteta isporučenih usluga • o preuzimanju usluga sastavljeni su zapisnici i okončani obračuni • usluge su obavljene u skladu s ugovorenim rokovima, a plaćanja u skladu s ugovorenim uvjetima

IV. KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA

Korištenje vanjskih usluga predstavlja vrijednosno značajnu stavku u troškovima poslovanja Društva. Udjel rashoda za vanjske usluge u ukupnim rashodima Društva za 2015.-2017. iznosi 11,7 %. Društvo ima mogućnost smanjiti troškove, uz istodobno postizanje više razine produktivnosti, koristeći usluge najstručnijih pružatelja. Nabava vanjskih usluga uređena je Zakonom o javnoj nabavi i općim aktima kojima su određeni postupci nabave.

Za provedbu postupaka nabave Društvo je donijelo Uputu za planiranje i provedbu nabave, Uputu za provedbu jednostavne nabave, Pravilnik o nabavi roba i usluga za potrebe isporuke programskog sadržaja u elektroničkim komunikacijskim mrežama digitalne televizije i usluga elektroničke distribucije sadržaja i Pravilnik o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude i postizanje planiranih ciljeva nabave usluga.

Određivanje potreba

Potrebe za nabavom vanjskih usluga u većem dijelu nabave su u potpunosti opravdane i potpuno obrazložene. Tehnički nositelj objedinjava i procjenjuje potrebe svih organizacijskih jedinica koje sudjeluju u određenoj nabavi, obavlja istraživanje tržišta, obradu i analizu podataka te sastavlja zahtjev za planiranje nabave. Zahtjev za planiranje nabave usluga sadrži naziv predmeta nabave, procijenjena i osigurana sredstva nabave, izvor financijskih sredstava (oznaka pozicije financijskog plana), vrstu postupka nabave te da li se ispostavlja narudžbenica ili se zaključuje ugovor/okvirni sporazum, datum isteka prethodnog ugovora/okvirnog sporazuma, planirani početak postupka nabave (mjesec), planirano trajanje ugovora /okvirnog sporazuma (u mjesecima).

Rashodi za vanjske usluge se odnose na prijevoz pošte avionom u inozemnom prometu, prijevoz novca blindiranim vozilima, usluge tekućeg održavanja, usluge sajmova, promocije i reklame, usluge čišćenja i čuvanja imovine, odvjetničke i javno bilježničke usluge, usluge savjetovanja i revizije, usluge tiskanja maraka i vrijednosnica i kuvertiranja pošiljaka, usluge raznih ispitivanja te usluge tehničke podrške za evotv.

Društvo je odredilo razinu vanjskih usluga koje planira pribaviti. Ured za nabavu sastavlja plan nabave za poslovnu godinu u suradnji s tehničkim nositeljima s ciljem objedinjavanja predmeta nabave prema vrsti, svojstvima ili namjeni.

Prati se ostvarenje plana. Rashodi za vanjske usluge za 2015. planirani su u iznosu 192.759.721,00 kn. Ostvareni su u iznosu 171.437.563,00 kn, što je za 21.322.158,00 kn ili 11,1 % manje od plana. Rashodi za vanjske usluge za 2016. planirani su u iznosu 203.971.613,00 kn. Ostvareni su u iznosu 178.912.210,00 kn, što je za 25.059.403,00 kn ili 12,3 % manje od plana. Rashodi za vanjske usluge za 2017. planirani su u iznosu 210.132.148,00 kn. Ostvareni su u iznosu 193.188.448,00 kn, što je za 16.943.700,00 kn ili 8,1 % manje od plana. Značajnija odstupanja u odnosu na planirane vrijednosti za sve tri godine odnose se na usluge tekućeg održavanja zbog manje potrebe za interventnim održavanjem (klima uređaja, klima sustava, video nadzor), na usluge sajmova, promocije i reklame jer nisu ugovorene sve planirane aktivnosti te na usluge savjetovanja i revizije, sistematske preglede i usluge zaštite okoliša.

Rashodi za vanjske usluge imaju trend porasta za posljednje tri godine. Rashodi za vanjske usluge su u porastu između ostaloga zbog povećanja rashoda za prijevozne usluge (porast količine prevezenih paketa te usluga tekućeg održavanja vozila i mopeda (veći broj kilometara zbog više dostava).

Društvo promiče općim aktima potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga. Uputama za planiranje i provedbu nabave propisano je da je prilikom provođenja postupaka nabave Društvo obvezno u odnosu na sve gospodarske subjekte poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti. Društvo je od ukupno 274 provedenih postupaka za 188 postupka javne nabave provelo otvoreni postupak javne nabave. Nadalje, od 81 postupka nabave prema Pravilniku o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi za 21 postupak nabave vanjskih usluga poziv na dostavu ponuda je objavljen u dnevnom tisku i na mrežnoj stranici.

Na mrežnoj stranici Društva objavljena je Uputa za provedbu jednostavne nabave za 2017. S obzirom da je Društvo sektorski naručitelj, nije bilo obvezno i nije objavilo plan nabave za razdoblje od 2015. do 2017. U službenom glasilu (HP Glasnik) objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga, odnosno Uputa za planiranje i provedbu nabave, Uputa za provedbu jednostavne nabave, Pravilnik o nabavi roba i usluga za potrebe isporuke programskog sadržaja u elektroničkim komunikacijskim mrežama digitalne televizije i usluga elektroničke distribucije sadržaja i Pravilnik o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi.

Izbor najpovoljnije ponude

Pri izboru najpovoljnije ponude u najvećem dijelu poštovano je načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac.

Općim aktima primjereno su uređeni postupci nabave. Postupci nabave su uređeni Uputama za planiranje i provedbu nabave, Uputom za provedbu jednostavne nabave, Pravilnikom o nabavi roba i usluga za potrebe isporuke programskog sadržaja u elektroničkim komunikacijskim mrežama digitalne televizije i usluga elektroničke distribucije sadržaja i Pravilnikom o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi.

Navedenim općim aktima uređene su zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave. Zahtjev za pokretanje postupka nabave izrađuje tehnički nositelj na temelju usvojenog plana nabave, a odobrava ga direktor sektora ili divizije. Sadrži naziv i opis predmeta nabave, obrazloženje nabave, oznaku pozicije nabave iz plana nabave, procijenjenu vrijednost, osigurana sredstva, rok trajanja i način pružanja usluge. Također sadrži rok početka i završetka pružanja usluge, mjesto pružanja usluge, tehnički dio dokumentacije za nadmetanje te troškovnik. Odlukom o imenovanju osoba zaduženih za pripremu postupka nabave se određuju obveze i dužnosti članova stručnog povjerenstva tehničkog nositelja, što obuhvaća istraživanje tržišta i pripremu zahtjeva za pokretanje postupka nabave te pregled i ocjenu tehničkog i stručnog dijela zaprimljenih ponuda. Odlukom o pokretanju postupka nabave određuju se obveze i dužnosti članova stručnog povjerenstva koji sudjeluju u provedbi postupaka javne nabave i zaduženi su za pripremu i provođenje postupka nabave. Odluku o pokretanju postupka nabave donosi uprava Društva. Stručna povjerenstva sastavljaju zapisnik o javnom otvaranju ponuda, zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda i predlažu odabir najpovoljnije ponude. Osobe koje pregledavaju ponude različite su od osoba koje su sudjelovale u pripremi postupka nabave. Ured za nabavu izrađuje prijedlog ugovora o nabavi i/ili okvirnog sporazuma i dostavlja ga članovima stručnog povjerenstva tehničkog nositelja na suglasnost u dijelu koji se odnosi na tehnički i stručni dio nabave. Ugovor potpisuje uprava Društva.

Tehnički nositelj je odgovoran za praćenje ostvarenja zaključenih ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Ured za nabavu obavezan je voditi Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Uputama za planiranje i provedbu nabave u opisu predmeta nabave propisano je da je prilikom utvrđivanja predmeta nabave potrebno postupati u duhu dobrog gospodarstvenika po načelu „najbolja vrijednost za uloženi novac.“

Društvo je istraživalo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti. Nadalje, u 2017. prije pokretanja javne nabave vanjskih usluga Društvo je provodilo prethodnu analizu tržišta u svrhu pripreme nabave i informiranja gospodarskih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi predmeta nabave i sastavljalo izvješća o prihvaćenim i neprihvaćenim primjedbama i prijedlozima u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Izabrani način nabave omogućio je najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima. Od 2015. do 2017. provedena su 274 postupka javne nabave vanjskih usluga u iznosu 386.656.209,00 kn od čega 188 otvorenih postupaka javne nabave u iznosu 337.682.068,00 kn. Udjel vrijednosti otvorenih postupaka u odnosu na ukupnu vrijednost nabave vanjskih usluga iznosi 87,3 %. Revizijskim postupcima obuhvaćeno je 79 postupaka nabave vanjskih usluga u iznosu 298.480.030,00 kn, od čega 57 otvorenih postupaka javne nabave u iznosu 262.699.691,00 kn ili 88,0 %. Za pregledane otvorene postupke javne nabave zaprimljeno je od jedne do pet ponuda ili 1,7 u prosjeku. Od 12 pregledanih postupaka nabave vanjskih usluga male vrijednosti u iznosu 1.876.067,00 kn upućeno je od tri do pet poziva za dostavu ponuda ili 3,3 u prosjeku, a zaprimljeno od jedne do četiri ponuda ili 2,3 u prosjeku.

Ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira i dodjele. Zapisnici o pregledu i ocjeni ponuda sadrže detaljnu i jasnu analizu ponuda. Sastavljen je analitički prikaz traženih i danih dokumenata u dokumentaciji za nadmetanje na temelju kojih se utvrđuje postoje li razlozi za isključenje ponuditelja, prikaz traženih i dostavljenih jamstava, prikaz valjanosti ponuda prema sadržaju, načinu izrade i načinu dostave ponude, računsku provjeru ponude te prijedlog upravi za donošenje odluke o odabiru s obrazloženjem. Zapisnici o pregledu i ocjeni tehničkog i stručnog dijela ponude sadrže navode o dokazima sposobnosti ponuditelja te zaključke o tome jesu li ispunjeni zahtjevi u pogledu opisa predmeta nabave i tehničkih specifikacija.

Razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi. Zapisnici o pregledu i ocjeni ponuda sadrže prijedlog odgovornoj osobi Društva za donošenje odluke o odabiru s obrazloženjem. U obrazloženju se navodi da je na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda utvrđeno da je odabrani ponuditelj dostavio valjanu ponudu koja ispunjava sve uvjete i zahtjeve navedene u dokumentaciji o nabavi. Odluka o odabiru sadrži podatke o postupku nabave (predmet nabave, vrsta postupka, procijenjena vrijednost, rok mirovanja) te navedeno obrazloženje. Od 79 pregledanih postupaka nabave vanjskih usluga kod 32 postupaka zaprimljena je jedna ponuda. Otvoreni postupak javne nabave proveden je kod 26 postupaka u kojima je zaprimljena jedna ponuda. Kod prihvaćanja jedne jedine pristigle ponude dana su primjerena obrazloženja za donošenje odluka o odabiru na temelju zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda s analitičkim pregledom traženih i danih dokumenata u dokumentaciji o nabavi.

Dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave. Predmeti nabave sadrže popis dokumenata u spisu (odluke, zapisnici, dopisi tijekom trajanja postupka, od dopisa tehničkog nositelja do odlaganja u arhivu). Dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati.

Sadrži izvratke iz plana nabave, zahtjeve za pokretanje postupka nabave s priložima, odluke o imenovanju osoba zaduženih za pripremu postupaka nabave, odluke o pokretanju postupka nabave, dokumentaciju o nabavi, objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave, ponude s priložima, potpisane zapisnike o javnom otvaranju, pregled i ocjenu tehničkog dijela ponude, potpisane zapisnike o pregledu i ocjeni ponuda, odluke o odabiru, potpisane ugovore, izjave o postojanju/nepostojanju sukoba interesa.

Prema evidenciji podnesenih žalbi od početka 2015. do konca 2017. podneseno je 39 žalbi Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, od kojih je 14 odbačeno, 14 žalbi je odbijeno, poništeno je sedam odluka o odabiru i u četiri postupka je poništen dio dokumentacije za nadmetanje.

Postizanje planiranih ciljeva nabave

Ciljevi nabave propisani Strategijom Društva su ulaganje u temeljno poslovanje kao strateška inicijativa koja obuhvaća razvoj svih sastavnih dijelova temeljne djelatnosti s naglaskom na razvoj infrastrukture te unaprjeđenje i automatizacija procesa. U Uputama za planiranje i provedbu nabave propisano je da je pri provođenju postupaka nabave potrebno primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi i općih akata na način koji omogućuje učinkovitu nabavu te ekonomično trošenje sredstava za nabavu. Planirani ciljevi nabave postignuti su u najvećem dijelu nabave vanjskih usluga.

Društvo je ugovaralo isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi. Ugovarane su vanjske usluge u kojima su opis predmeta nabave, tehničke specifikacije i jedinične cijene iskazane prema dokumentaciji o nabavi.

Ugovori sadržavaju detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu predviđene osnovnim ugovorom. Sastavni dio ugovora je troškovnik koji sadrži opis usluge, jedinicu mjere, cijenu, količinu, cijenu za jedinicu mjere bez poreza na dodanu vrijednost, ukupnu cijenu bez poreza na dodanu vrijednost te tehničke specifikacije predmeta nabave.

Ugovori sadržavaju ugovorne kazne za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Ugovorima o nabavi usluga su predviđena jamstva za urednu provedbu ugovornih obveza u obliku neopozive bezuvjetne garancije na poziv u iznosu 10,0 % vrijednosti ugovora bez ili s porezom na dodanu vrijednost. Ugovorena je odgovornost za štetu kojom se pružatelj usluga obvezuje bez ograničenja nadoknaditi svaku štetu prouzročenu namjerom ili krajnjom nepažnjom pružatelja i snosi odgovornost do iznosa vrijednosti ugovora s porezom na dodanu vrijednost. Također, predviđena je ugovorna kazna koju naručitelj može naplatiti ako pružatelj ne ispuni (u iznosu do 5,0 % vrijednosti ugovora s porezom na dodanu vrijednost) ili neuredno ispuni (do 5,0 %) ili zakasni s ispunjenjem svojih obveza (0,5 %), a ukupni iznos ugovorne kazne ne može biti veći od 5,0 % vrijednosti ugovora te pravo na ugovornu kaznu ne umanjuje niti isključuje pravo naručitelja na naknadu eventualne štete preko iznosa ugovorne kazne. Društvo vodi evidenciju zaprimljenih jamstava za urednu provedbu ugovornih obveza.

Iz računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga. Tehnički nositelj ovlašten za ovjeru ulaznih računa provjerava postojanje svih bitnih elemenata računa, formalnu i suštinsku kontrolu (usluge obavljene u skladu s količinom, kvalitetom i vrstom prema ugovoru/narudžbenici), računsku kontrolu te kontrolu realizacije ugovora.

Računi za pružene usluge se mogu bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru. Uz račune su priložene ponude, narudžbenice, radni nalozi i otpremnice. Potpisani i ovjereni računi s pratećom dokumentacijom prosjeđuju se odjelu likvidature koji račune evidentira u računovodstveni sustav nakon čega se prosjeđuju u odjele Sektora financija i računovodstva na knjiženje i plaćanje.

Na temelju zaključenih ugovora za nabavu vanjskih usluga od 2015. do 2017., nije bilo neopravdanog kašnjenja te Društvo nije obračunalo i naplatilo ugovorne kazne.

Ugovori o pružanju usluga sadrže klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga. Ugovoreno je da je pružatelj usluga dužan obveze obavljati uredno, savjesno i odgovorno, pažnjom dobrog stručnjaka, po najvišim profesionalnim standardima, u skladu s pozitivnim propisima koji se odnose na predmet nabave, te uvjetima i zahtjevima iz dokumentacije za nadmetanje, ponude i ugovora.

Pri preuzimanju je provjeravana kvaliteta isporučenih usluga na način da tehnički nositelj koji je nadležan za praćenje zaključenih ugovora provjerava jesu li usluge obavljene u skladu s količinom i kvalitetom prema zaključenom ugovoru ili narudžbenici.

Društvo je sastavljalo zapisnike o preuzimanju i okončane obračune. Zapisnici o preuzimanju su potpisani od strane koordinатора Društva i pružatelja usluge i priloženi su uz račune. Uz račune su priložena i mjesečna izvješća ili specifikacije, interni obračuni kojima se potvrđuje da su obavljene ugovorene usluge.

Usluge su obavljene u skladu s ugovorenim rokovima, a plaćanja u skladu s ugovorenim uvjetima. Računi su plaćani u roku 30 dana u skladu s općim aktima i ugovorima.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude te postizanje planiranih ciljeva nabave.

Obavljenom revizijom utvrđeni su propusti koji se odnose na određivanje potreba i izbor najpovoljnije ponude.

1. Određivanje potreba

1.1. Kod određivanja potreba propusti su utvrđeni kod objava na mrežnim stranicama.

- Objava na mrežnim stranicama

Uputa za provedbu jednostavne nabave objavljena je na mrežnim stranicama Društva za 2017. Na mrežnim stanicama Društva za 2015.-2017. nisu objavljeni planovi nabave. U službenom glasilu (HP Glasnik) objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga, odnosno Uputa za planiranje i provedbu nabave, Uputa za provedbu jednostavne nabave, Pravilnik o nabavi roba i usluga za potrebe isporuke programskog sadržaja u elektroničkim komunikacijskim mrežama digitalne televizije i usluga elektroničke distribucije sadržaja i Pravilnik o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi. Prema odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15) tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama objaviti između ostaloga godišnje planove, upute i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada. U skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, Društvo kao sektorski naručitelj nije obvezno objaviti plan nabave na mrežnim stranicama. Objavom plana nabave omogućilo bi se većem broju gospodarskih subjekata da se pravodobno pripreme za dostavljanje ponude na javni poziv za nadmetanje. Veći broj ponuda mogao bi pridonijeti postizanju povoljnijih cijena predmeta nabave.

Državni ured za reviziju predlaže planove nabave objavljivati na mrežnim stranicama Društva. Predlaže opće akte kojima je uređena javna nabava objaviti na mrežnim stranicama.

- 1.2. *U vezi s objavljivanjem planova nabave na mrežnim stranicama, Društvo navodi da Zakon o javnoj nabavi i Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17) ne propisuju obvezu objave plana nabave za sektorske naručitelje. Također, navodi da posluju na slobodnom tržištu na kojemu istu djelatnost obavlja više od 20 gospodarskih subjekata koji nisu obveznici primjene odredbi Zakona o javnoj nabavi. Navodi da bi objavom plana nabave ostali gospodarski subjekti koji pružaju poštanske usluge imali saznanja o planu razvoja i ulaganja te bi Društvo bilo u nepovoljnijem položaju.*

U vezi s objavljivanjem općih akata na mrežnim stranicama, Društvo navodi da su objavili Upute za provedbu jednostavne nabave. Također, navodi da je procedura postupaka javne nabave propisana Zakonom o javnoj nabavi i podzakonskim aktima. Navodi da svaka pravna i/ili fizička osoba ima mogućnost ostvariti svoje pravo na pristup informacijama.

2. Izbor najpovoljnije ponude

2.1. Kod izbora najpovoljnije ponude propusti se odnose na sastavljanje analiza troškova i koristi operativnog najma u odnosu na kupnju vlastitim sredstvima i opće akte.

- Analiza troškova

Rashodi za najam vozila za 2017 su iznosili 851.397,00 kn. Za 2015. i 2016. nije bilo rashoda za najam vozila. U kolovozu 2017., nakon provedenog otvorenog postupka nabave, zaključeni su ugovori o nabavi vozila putem operativnog najma i to za osobna vozila u vrijednosti 4.185.393,30 kn, poluteretna vozila u vrijednosti 24.781.076,91 kn te teretna vozila u vrijednosti 20.925.290,29 kn. Nabava vozila putem operativnog najma je pokrenuta zbog obnove voznog parka. Za navedenu nabavu nije sastavljena analiza troškova i koristi operativnog najma u odnosu na kupnju vlastitim sredstvima.

Državni ured za reviziju predlaže prije nabave vozila putem operativnog najma analizirati troškove i koristi operativnog najma u odnosu na kupnju vlastitim sredstvima.

- Opći akti

Pravilnikom o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi propisano je da se u zahtjevu za pokretanje postupka nabave navode nazivi i adrese najmanje tri gospodarska subjekta kojima će biti upućen poziv na dostavu ponuda i/ili da će se poziv na dostavu ponude objaviti na službenoj mrežnoj stranici Društva. Upućivanjem poziva na dostavu ponuda većem broju ponuditelja, kada se poziv ne objavljuje na mrežnoj stranici, ostvarila bi se veća razina konkurentnosti.

Uputama za provedbu male ili jednostavne nabave propisalo je da se u zahtjevu za pokretanje postupka jednostavne nabave navedu nazivi i adrese najmanje tri gospodarska subjekta kojima će biti upućen poziv za dostavu ponuda. Članovi stručnog povjerenstva mogu predložiti uz najmanje tri adrese predložene od tehničkog nositelja i dodatne adrese za dostavu poziva na dostavu ponuda. Od 2015. do 2017. provedeno je 410 postupaka javne nabave vanjskih usluga male nabave u iznosu 28.595.129,00 kn Od 12 pregledanih postupaka nabave vanjskih usluga male vrijednosti u iznosu 1.876.067,00 kn upućeno je od tri do pet poziva za dostavu ponuda ili 3,3 u prosjeku. Objavljivanjem poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama ili upućivanjem većem broju ponuditelja, ostvarila bi se veća razina konkurentnosti.

Državni ured za reviziju predlaže poziv na dostavu ponuda kod nabave na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi upućivati većem broju ponuditelja. Predlaže za nabavu male vrijednosti objavljivati pozive na dostavu ponuda na mrežnim stranicama ili upućivati većem broju ponuditelja.

2.2. *U vezi sa sastavljanjem analize troškova i koristi operativnog najma u odnosu na kupnju vlastitim sredstvima te općih akata, Društvo navodi da prihvaća preporuke. Navodi da su preporuke usmjerene na poboljšanje otvorenosti i konkurentnosti.*

U vezi s nabavom vozila, Društvo navodi da su proveli istraživanje tržišta kojim su obuhvaćena osobna i teretna vozila, ali izračun prednosti najma u odnosu na kupnju napravljen je za poluteretna vozila koja su najzastupljenija. Navodi da je u okviru nabave putem operativnog najma ugovoreno održavanje, popravci, osiguranja i drugo.

U vezi s pozivom na dostavu ponuda većem broju ponuditelja, Društvo navodi da prije provedbe postupaka nabave (nabave na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi, nabave male vrijednosti) provodi istraživanje tržišta. Također, navodi da pri provedbi postupaka male vrijednosti uzima u obzir načelo transparentnosti. Navodi da postupci male vrijednosti financijski čine mali udjel, ali su značajni u smislu vremena i zaposlenika potrebnih za provedbu postupka.

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA

Društvo je odgovorno za učinkovitu nabavu vanjskih usluga te za provođenje postupaka nabave u skladu sa zakonima i drugim propisima koji reguliraju postupke nabave vanjskih usluga.

Potrebe za nabavom vanjskih usluga u većem dijelu nabave su u potpunosti opravdane i potpuno obrazložene. Društvo je odredilo razinu vanjskih usluga koje planira pribaviti. Ured za javnu nabavu sastavlja plan nabave za poslovnu godinu u kojima su predviđene vanjske usluge koje se planiraju pribaviti. Rashodi za vanjske usluge za 2015.-2017. planirani su ukupno u iznosu 606.863.482,00 kn. Ostvareni su u iznosu 543.538.221,00 kn, što je za 63.325.261,00 kn ili 10,4 % manje od plana. Rashodi za vanjske usluge imaju trend porasta za posljednje tri godine. U porastu su između ostaloga zbog povećanja rashoda za prijevozne usluge (porast količine prevezenih paketa) te usluga tekućeg održavanja vozila i mopeda (veći broj kilometara zbog više dostava). Društvo promiče općim aktima potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga. Na mrežnim stranicama je objavilo Upute za provedbu jednostavne nabave za 2017. Nisu objavljeni drugi opći akti kojima je uređena javna nabava, odnosno Upute za planiranje i provedbu nabave i Pravilnik o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi. Za 2015.-2017. nisu objavljeni planovi nabave.

Pri izboru najpovoljnije ponude u najvećem dijelu poštovano je načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac. Postupci nabave uređeni su Uputama za planiranje i provedbu nabave, Uputom za provedbu jednostavne nabave, Pravilnikom o nabavi roba i usluga za potrebe isporuke programskog sadržaja u elektroničkim komunikacijskim mrežama digitalne televizije i usluga elektroničke distribucije sadržaja i Pravilnikom o nabavi robe, radova ili usluga na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi. Navedenim općim aktima uređene su zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave. U Uputama za planiranje i provedbu nabave u opisu predmeta nabave propisano je da je kod utvrđivanja predmeta nabave potrebno postupati u duhu dobrog gospodarstvenika po načelu „najbolja vrijednost za uloženi novac.“ Društvo je istraživalo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti. Udjel vrijednosti otvorenih postupaka u odnosu na ukupnu vrijednost nabave vanjskih usluga iznosi 87,3 %. Izabrani način nabave omogućio je najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima. Ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira i dodjele. Razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi. Dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave. Dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati (potpisane zapisnike o izboru najpovoljnije ponude, potpisane ugovore, izjave o nepostojanju sukoba interesa i sl.)

Planirani ciljevi nabave postignuti su u najvećem dijelu nabave vanjskih usluga. Društvo je ugovaralo isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi. Ugovori sadržavaju detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu predviđene osnovnim ugovorom. Ugovori sadržavaju kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza, na način da je ugovarano jamstvo za uredno ispunjenje ugovora, odgovornost za štetu te ugovorna kazna. Iz računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga. Računi za pružene usluge se mogu bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru. Ugovori o pružanju usluga sadrže klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga.

Pri preuzimanju je provjeravana kvaliteta isporučenih usluga na način da tehnički nositelj nadležan za praćenje zaključenih ugovora provjerava jesu li usluge obavljene u skladu s količinom i kvalitetom prema ugovoru ili narudžbenici. Društvo je sastavljalo zapisnike o preuzimanju i okončane obračune. Usluge su obavljene u skladu s ugovorenim rokovima, a plaćanja u skladu s ugovorenim uvjetima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Društvo je koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično. Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- objavljivati planove nabave na mrežnim stranicama
- objaviti opće akte kojima je uređena nabava na mrežnim stranicama
- analizirati troškove i koristi operativnog najma u odnosu na kupnju vlastitim sredstvima
- upućivati poziv na dostavu ponuda većem broju ponuditelja kod nabava na koje se ne primjenjuju odredbe Zakona o javnoj nabavi
- objavljivati pozive na dostavu ponuda za nabavu male vrijednosti na mrežnim stranicama
- upućivati pozive na dostavu ponuda većem broju ponuditelja za nabavu male vrijednosti.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala otvorenost i konkurentnost kao i razina javne odgovornosti za racionalno upravljanje sredstvima.